

МАСНАВИЙ

Мавлоно Жалолиддин Ру-
мий — Түркия давлатининг
хонга нур таратган даҳо-
мънавиотаси. Муслим Рум-
санъаткор... Унинг олти
нинг қадим пойтакти бўлмиш
жиндлик «Маснавий маъна-

ЖАЛОЛИДДИН РУМИИ НАЙ ТАРОНАСИ

Тингла, най андоқ ҳикоятлар қилир,
Айрилиқлардаги шикоятлар қилир.
Мен ҳамин эрдим, кесиб келтирдилар,
Санчилур, деб таънгаш ўйдирдилар.
Пора-пора қилиди кўксимили фирор,
Баски, сўйлай эмди дарду интийе...
Ким йироқ тушса, йўкотса аслини,
Боз истар, боз кўмас василини.
Давралар кўрдим неча меҳмон бўлиб,
Жуфтни бадхолону хушшондан бўлиб.
Ҳар қишини бўлди бир дам ёр менга,
Билмади не сиру не асрор менга.
Сирорим эрмас кола-оҳимдин йирок,
Гарчи нур эрмис ингоҳимдин йирок.
Танда жон, жон бирла тан мастрӯз эмас,
Кимса борму, жон анга дастур эмас.
Ўт зур ной ноласи, у ел эмас,
Кимки кирмас ўтга, борсиг, ял эмас.
Найин ёйдирган ўшал ишц оташи,
Майни ёйдирган ўшал ишц оташи.
Най саси ёрдин дарак эрмиси, не бок,
Пардаси пардамини этмиш чок-чок...
Най қаби бирзару тарёв қайди бор?
Най қаби дамсозу муштодир қайди бор?
Най ичча ўйларни пурхун аллагай.
Не эмшик савдои Мажнун — сўйлагай.
Бир ажси ҳудудирка, билсанг, сўй эрур,
Кимки маҳрамидир анга, бехуш эрур.
Кунларим туи қағирга жо бўлдилар,
Уртакинилар менга ҳамроҳ бўлдилар.
Утдилар кунларки, майни, бок йўк,
Пардаси пардамини этмиш чок-чок...
Най қаби бирзару тарёв қайди бор?
Най қаби дамсозу муштодир қайди бор?
Най ичча ўйларни пурхун аллагай.
Не эмшик савдои Мажнун — сўйлагай.
Бир ажси ҳудудирка, билсанг, сўй эрур,
Кимки маҳрамидир анга, бехуш эрур.
Кунларим туи қағирга жо бўлдилар,
Уртакинилар менга ҳамроҳ бўлдилар.
Утдилар кунларки, майни, бок йўк,
Пардаси пардамини этмиш чок-чок...
Най қаби бирзару тарёв қайди бор?
Най қаби дамсозу муштодир қайди бор?
Най ичча ўйларни пурхун аллагай.
Не эмшик савдои Мажнун — сўйлагай.

Шу жаҳонни бир ҳаёл бил бегумон.
Бир ҳаёлким, айда сехри авлиё,
Акс этар ул нури бўстони худо...
Тушда шоҳ кўрган эди гириён бўлиб,
Келмиш эрди эмди ул меҳмон бўлиб...
Ул гарни меҳмонга пешшоҳ чиши шоҳ,
Барғинга босди, деди: эй марҳабо!..
Ул эмасди маънудам, сениса факат,
Иш чиқар ишдан жаҳонда беъдад.
Эй, магар сен Мустафосен, мен — Умар,
Хизматнинг эмди боғлармен камар...
Раббанодин барча истаримиз адаб,
Беъдад кўрмас жаҳонда лутфи Раф.
Келмас андиян ёлгига ўзига ёмон,
Беъдад ургай жаҳонга ўт ҳамон.
Кимки дўстига ёмонлини исцаса,
Шум қароқчи, пасткашу номрад ўша.
Нурга тўлгай, бок, адаб бирлан фалак,
Пок, мусафодир адаб бирлан малак...
Сўнги табибининг қўлини шоҳ ушлади,
Кўргизни иззат, ҳарамига бошлади.
Сўнгизда бир-бир кўпига асрорини,
Сўнгиза курсатди ўшал бероморини.
Ҳастага меҳру муруват кўрсатиб,
Ҳар не лозим, кўрди, текширид табиб.
Деди: ҳар не даром боб-боб,
Фойда бермай, танин этиницир ҳароб,
Аванол бўлимок керак кўнгил сири:
Астагиз — уллаҳа миммо яғтурни...
Ҳастага куз содди, сирни ағларида,
Лек ишарди, шоҳга бир суз демади.
Боини сабро эмасди бус-бутун,
Билса бўлгай: не ўтнандан — не тутун.
Кўрдикни буга аро зор эди дил.
Келди ошиликни кўнгилнинг зоридек...
Ўзгадир бу хасталик олам аро,
Иш — устурлоби асрори худо...
Қанча этмай ишц меш шарҳу баён,
Иш — дерман, ишқ, хижжидирман ҳамон.
Офбот эрмиси далила оғбот,
Гар далилни бўлса, кел, айтни шу тоб.
Тилга келган, воқиж, ўлган — номидир,
Рамзи ҳол алдан — анинг инъомидир,
Ўндан ҳар соя ишнана кўрсатур...
Шамс нуру жону жаҳона кўрсатур...
Фитни, хуриеалини ораз этимаги,
Шамс Табризийни, ўй, эслатмаги.
Интиҳо бўлимас бу савдо, орта қайт,
Ул ҳикоят охири не бўлди айт...
Деди: Эй султон, бўшаттил ҳонани,
Ҳам йироқ тут ошино, бегоналини.
Колмасин бир қимса то дахлизда ҳам,
Ҳастадин бир нарсани сўрмоқиман.
Ҳони колди дар-девор ила,
Ул табиб қолди фракат бемор ила.
Тилга келтириб табиб суз болини,
Сўрди қизнинг ҳолини, аҳволини.
Шахрини сўрди ва айти, эй малак,
Ҳар шаҳар аҳлига бир даво керак.
Аҳди шаҳр ичра ажаб, ишломи ким?
Ўз ҳаринишингиму? — деб сўрди ҳаким.
Томирига кўл босиб, сўрди икул —
Шу фалакидин не жаҳолар қечди ул?
Не шаҳарлар кўрди, кўрди не макон,
Айти бир-бир киз мисоли достон...
Сўнгра қағига борди, қайта етмади —
Сўйлади, лек томирни қилт этиди.
Ул қанизак томирни ўйнанди сал
Суз Самарқанд устинга етган маҳал.
Томирни тарк этиди ўт оромини,
Тилга олган чоғда заргар ишенини.
Сўрди қиздан: қай маҳалла, қай гузар?
Сари цул, деди у, кўйин Гофар...
Ул табиб дедики, бўйдим, чекма кам,
Мен сенинг дардинга дармон айдарам...
Борди, султона баён этиди тамом
Барча ганини — не хуласа, не калом...
Шоҳ чомар йўлла Самарқанд сорига,
Чорлади заргарни ўт дарборига.
Келди заргар, унга таъзим этиди шоҳ,
Сўнми зарни унга таслим этиди шоҳ.
Шуңда ҳозири айти: шоҳим, сийлагил,
Ул қаниси дочи нињом айлагил.
Шоҳ инъом этиди ул гулдериин
Интиҳор ёринга қўщади ёрни.
Олти ой ўтда ародин шун ким,
Қиз согайти бас, сиҳат шун тамом.
Шуңдай лайт пойлаб ўшал ҳозири ҳаким.
Гарчи қиз сарғайди бу андух билан,
Аста-аста тақдирига берди тан...

ПОДШО ВА КАНИЗАК ҲАҚИДА РИВОЯТ

Бор эди бир шоҳ кўп йиллар бурун,
Хўкимда шу мулки дунё, мулки дин.
Бир куни у от миниб, бўлди савор,
Кўнгил оғимо истади айлаб шикор.
Бир қанизак кўрди йўл устида шоҳ
Унга ошик бўлди, дилдан чекди оҳ...
Қўксисда бир күш каби талшинди жон,
Мол беринг, олди қанизак шу замон.
Шоҳ суюнди, унга қисмат ёр бўлиб,
Қиз йиқилди ногаҳон бемор бўлиб.
Эшаги бор эрса, тўким йўқ эди,
Топди тўким, эшаги бўри бўди эди...
Куз бор эрканди сув йўқ эди, бас,
Сув топиди, кўзага етиши шикаст...
Шоҳ табибларни йигиб, сўз қотди тез:
Илникизда бирмас, икки жонимиз...
Менга жон ўрина танҳо жон ўса,
Дардманидирман, фракат дармон ўша.
Ким агар этаҳ давоини жонимиз,
Үнгидар ганику дуру маржонимиз...
Дедилар ҳозири ҳакимлар ҳам шу тоб:
Чоран таънири кўрғаймиз шитоб.
Ҳар биримиз бир Ҳаснномин магар,
Икки олам ичра танҳомиз магар.
Иннооллоҳи, мурод ҳосил бўлур,
Ҳастага соглия ишни восил бўлур.
Лек нечун сўз қатди айлаб даво,
Булди ранга афзуну ҳожат ишорага.
Ўстинон бўлди қанизак сарғайди,
Шоҳ учун кўрди — ҳакимлар нотавон,
Турди, масжидга ишорди шу замон.
Бордии меҳробга кўйди бошни,
Саждагоҳга тўқди кўздин ёшини.
Кетди ҳушдин, бир нафас тоғди фано,
Сўнг ҳушига келдило айти сано:

Эй ўзингсан сарвари мулки жаҳон,
Сенга маълум ҳар не пайдову ниҳон.
Эй ҳамиса қўллагувчи қўлини,
Сен најот бер, биз йўқотдин йўлни.
Сийратнинг равшан, вали арзим сенга,
Сувратнинг бир нафас кўрсат мэнга...
Шунчалар оҳ урда, андоқ чекди роз,
Марҳамат баҳрига тўлқин тушди боз...
Инглар эркак, уйниси этиди хурун,
Ўйнисида мўйсафидига келди дуч.
Мўйсафид дедики, шоҳ, ҳожат раво,
Мушкунинг эмди топгайсан даво.
Эртага келтай ҳакими ҳозининг,
Ҳозининг, яъни амину содининг.
Чорасида сехри мутлақидир, ишон,
Рухиди ул қудрати ҳақидир, ишон...
Келди ул вазда этилган кун, мана,
Офбот шарқдин тарағди нур янга.
Иўл қараб подши турарди интизор,
Сирли ул сиймони бир кўрмоқса зор.
Кўрди ул ногоҳ, келарди бир киши,
Чехрасида нури оғбот тобини...
Ул келар эрди мисоли бир ҳилол,
Борлигу йўлни анинг олдида лол.
Ул ҳаёлди, сен уни кўрган замон,

Форсийдан Жамол КАМОЛ таржимаси

вий» асари жаҳон адабиётининг
мисолисиз дурдонаси, бе-
хисоб ҳикоят, ривоятлар,
чексиз панду ҳикматлар маж-
муси. Шарқ алломалари
орасида «Форсий Қурбон»
деган довруги бор...
Ағуси ва наложатлар бўл-
синкин, ана шу буюк интоб-

дан узоқ йиллар бебаҳра
қолдик... Бугун янги давр-
нинг даҳласи ила қўлга қа-
лам олдиқ ва уни ўтиришга
киришдик.

Кўйида «Маснавий маъна-
вий»дан айрим парчаларни
эътиборингизга ҳавола эта-
миз.

Файзулла Юнусов «рав-
шан» деди шекилли, ми-
нистор тубакни кўйиб, мен
билин навозищорона сұхбат
бошлиди. Кўчкорога та-
шакур айтди, нашриётга
караб кетдим. Мен боргунга
редакторлик лавозимнига
жадиди бўйрўк деворга осиб кўйи-
либди. Бу — 1955 йилнинг
июнь ойидаги ёди.

Кизис, бу мансабдорлар, ўзларига ҳеч бир мушкунни
халқимиздайди, юқоридан
«иората бўлса, обғи кўйтган
тобукдек копишиб қолади.

Бундан ҳам қизиги шуки,
Ташкентга оғизлардан беъзи
қадиди. Москва оқлади, озод
қўйида. Ташкент ўз фарзан-
дига ишни ҳам рово қўрамади.
Орадан 13 йил ўтди. Бин-
нобарин, бу хотини бошдан-

Тўхтасин ҲАЛОЛОВ
ШУНДАИ ҚИЛИБ, 1955
йилдан 1961 йилгача —
Ўзбекистон Давлат нашриёт-
тида редактор, 1955 йилдан
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1961 йилдан 1968 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1968 йилдан 1972 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1972 йилдан 1976 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1976 йилдан 1980 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1980 йилдан 1984 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1984 йилдан 1988 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1988 йилдан 1992 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1992 йилдан 1996 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
1996 йилдан 2000 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2000 йилдан 2004 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2004 йилдан 2008 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2008 йилдан 2012 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2012 йилдан 2016 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2016 йилдан 2020 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2020 йилдан 2024 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2024 йилдан 2028 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2028 йилдан 2032 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2032 йилдан 2036 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2036 йилдан 2040 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2040 йилдан 2044 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2044 йилдан 2048 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2048 йилдан 2052 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2052 йилдан 2056 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2056 йилдан 2060 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2060 йилдан 2064 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди. Биннобарин
2064 йилдан 2068 йилгача
Москва оқлади, озод қўйи-
да. Ташкент ўз фарзандига
ишини ўтди.

ХАҚИҚИЙ ОДИЛ ПОЛВОН ЭДИ

Инсон умрингиз мезони борми? У ўз хәтида нималарни яхши күрсиз керагу, нималардан ҳәзар километр лозим? Уни сўнгига ўйла кузатиб борганларга карата: «Бу биродаримиз қандай одам эди?» — деган саволга ҳамма дилдан чиқариб: «Яхши одам эди!» — деган гапни эштини учун беш кунлик умрни нималарга сарфий зарур?

Фарғона водийси ҳамда Тошкентдаги ўзганишни Одил полвон номи билан машур бўлган Одил ака Рашмоновнинг вафоти ҳақидаги хабар бизни чукур қайтуга солди. Ҳусусин биз — ижод ахлининг у кишидан инсонний қарзларимиз кўп эди. Чунки, Одил полвон адабийтинг, сўнгинг чин маънодаги муҳиси, ихломсанни эди. Зеро, оддий инсон факат бир кратаннинг қошида ўзини кэрзор деб ҳис килса, бадий сўз ижодори аввало Аллоҳ Табъо ҳаршишида, қолверса аша шу сўз ихломандарни қошида ҳам кэрзордир. Одил полвон ана шундай ижодор одамда қарздорлик туйягусини қўзатадиган даражадаги инсон эди.

Матлумки, 1990 йилининг июнинида ўзганилар бўшига оғир кулфут тушди. Уш вилоятининг Совети ва бошқару ўзроф огулларидан келган бир гурӯз аниб ноҳиси қишилар ўзганидаги ўнлаб ўйларга ўт қўйишди. Юзлаб одамларни куртди, вахшайларча ўлдиришиди. Ана шу ёндирилган ўйлар орасида Одил полвоннинг ҳам ўйн бор эди. Унинг ўйилар мобайнида топган ўй-рўзгоридан, китобларидан бор-иёни бир ҳочув кул колди... Ениб кул бўлган ўйни кўта тиқлаш, рўзгор буюларини ҳам топши мумкин. Лекин, кулга ўйланган

Ёкубжон ҲУЖАМБЕРДИЕВ

Одил ўЗГАНИЙ

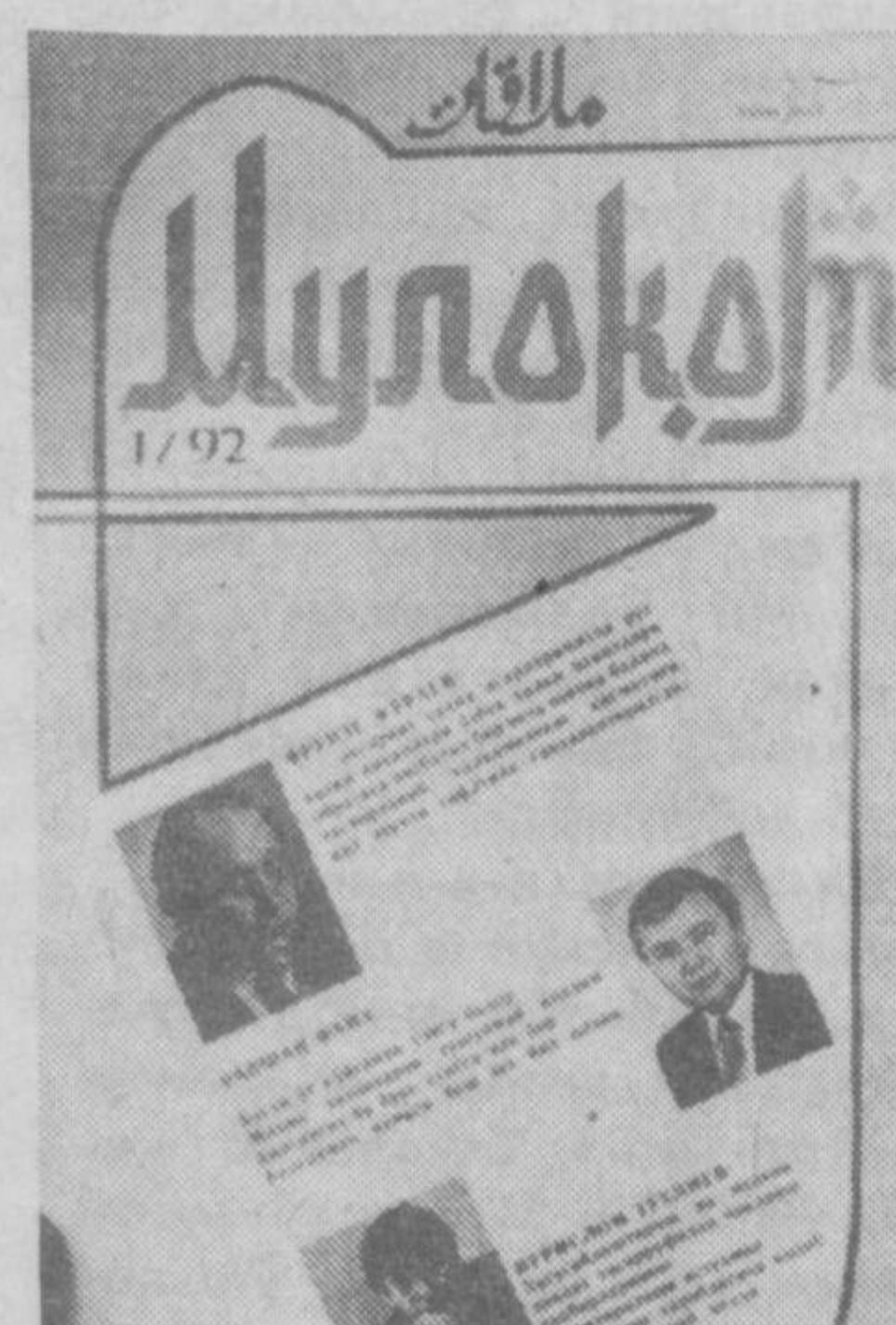
УНУТМАЙДИ

Утар минг йиллар, аммо ҳали бу кунларни унумтайди, ёки жисмни соурган кўйка кунларни унумтайди. Азоб берган ўшал вахшӣ таъзилардан мадад излаб, Мени ўлдири, болам қоясини деганларни унумтайди. Гуноҳдан бегона курбон этилди барчин ой қизлар. Ҳазор ўтган очилма, ғуна гулларни унумтайди. Жаҳонда бўлмасни ҳатто газанди ҳонаси вайрон, Шоҳидлар завжаси — нахижувон тўлларни унумтайди. Намониши юлади вахшийларни кўтурган манкурт, Одамнинг қонидан аргалган кўлларни унумтайди. Нетайкин, асролмадин дўстлар, ўзганим осмонини, Утар минг йиллар Одил, ҳали бу кунларни унумтайди.

КУНГЛИМ СОВИБ КЕТДИ ЖАҲОНДИН

Кўнглим совиб кетди жаҳондин, Айб кўрсанг нима атмолим? Кўйган дилим айруми жоидин, Гуллар менга тикон кўринди, Япил баргар мисли бил ҳазон, Маддиялар ҳаракор бўлди, Мукоҳлар шафқатсан жазо. Дўст-ёнролар душман түлуди, Қандоқ қўйал кўнглим совуса. Қания баланд бўлса ҳам осмон, Диј кўзига экан бир коса... Кўнглим соуб кетди жаҳондин, Айб кўрсанг нима атмолим? Кутуларму дунё ёмондин, Шундан мунгли билсанги қарорим.

«МУЛОҚОТ» ДАВОМ ЭТАДИ

Журналнинг шу йилги илк сони босмадан чиқди. Уни аввалинг ҳар бир ўнучи «Мулоқот» — ўтган фойлиятни давомида шакланган, журналинг атбайорини қонзиган айланаларни иззил давом этиштаганини яққол кис этди. Журналнинг «Еттичини садиқи мөхоммени руқинида Узбекистон ҳали ёзувчisi Саид Аҳмад билан субҳат ёзлон киминг. Ёзувчигин мустакиллик иш сабоқлари, бугунги ҳәётимиз ва кечаги ўтмиш ҳақидаги ёнгил кулгига ва ачиқиқ ҳақиқият билан ўйғирган фикрлари кишини ҳоким ҳақонга солади, гоҳ ўйлариди, гоҳ

Бозор иқтисодигига ўтвайтган шу кунларда иқтисодин бўхон, пунгини кадрсизланиши ҳар бир фуқарода турли соублар тудирилган. Ҳақиқиятни сабоқлари, журналинг «Авлаларни мустакиллик иш сабоқлари, бугунги ҳәётимиз ва кечаги ўтмиш ҳақидаги ёнгил кулгига ва ачиқиқ ҳақиқият билан ўйғирган фикрлари кишини ҳоким ҳақонга солади, гоҳ ўйлариди, гоҳ

Фикрни аниқ мисоллар асосида исботлаган таникли санъатшунос Фрунзе Жўраевнинг «Сайд» мақолоси журналхонларни қадримизимиз ҳақида баҳсга чорлайди. «Хориқидаги ўзбеклар» руқини бу гон журналисти Музаффар Асадуловнинг чет элдаги Миллий Туркестони «Хўжаликни маколасидан ҳамонишидаги ўзбекларни санъатшуноси Фрунзе Жўраевнинг «Сайд» мақолоси журналхонларни қадримизимиз ҳақида баҳсга чорлайди.

«Хориқидаги ўзбеклар» руқини бу гон журналисти Музаффар Асадуловнинг чет элдаги Миллий Туркестони «Хўжаликни маколасидан ҳамонишидаги ўзбекларни санъатшуноси Фрунзе Жўраевнинг «Сайд» мақолоси журналхонларни қадримизимиз ҳақида баҳсга чорлайди.

Бугунги қоғоз ҳақат бўлиб турган иқтисодий танглини шаромитда журнан ҳажми жиҳатидан қисқарган бўлса ҳам ўйни билан мулодигидан донасини ўтган йилдагидек сакаша эршиган.

Р. РАУПОВ

Хурматли мухарририят! Ҳафталигингизнинг январ ойи сонларидан берилган эълонга кўзим тушди. Чамамда, бу компания катта имкониятларга эга кўрилади. Аммо унинг ва уни кафолатловичи банкнинг номи бизга алланганот нотаниш. Иложи бўлса, ҳафталоги оралди шу хусусда тушунча берди, компаниянинг фаолияти, давлат суғурга ташкилотларидан фарқи ҳақида ҳикоянига мақода ёритсангиз.

А. ИМОНҚУЛОВ

РИЗИКО — немисча сўз бўлиб, таваккал, таваккалчиллигидан ёниб кул бўлганини кўрганимиз? Ҳудо буни ҳеч кимга кўрсатасин. Дабурдустан тоқчаларга қаранг одамга китоб ҳафталогидек туюлади, лекин шундай кўп теккизиши билан у қуаланиб, кулга айланганини биласиз. Одил полвоннинг кутубхонасидаги 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Давлат суғурга ташкилотларидан шартнома муддати ёниб килди. Компания ташкилотларидан бу номни рамзи мавзуда таъланганлар. Ҳозирги иккисидан ташкилотларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади

ИШОНЧ ВА ФАМХЎРЛИК АСОСИДА

ва оқилона таваккалчиллик билан иш юритишга, шу тарқа одамларга қўйинчилликларни беталофтади ёниб ўтишда бўлганинг. Энг камидаги ташкилотларидан ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У ҳақиқи Одил полвон ҳаммаси Ҳафталигингин чин маънодаги муҳиси, ихломсанни эди. Зеро, оддий инсон факат бир кратаннинг қошида ўзини кэрзор деб ҳис килса, бадий сўз ижодори аввало Аллоҳ Табъо ҳаршишида, қолверса аша шу сўз ихломандарни қошида ҳам кэрзордир. Одил полвон аниб шундай ижодор одамда қарздорлик туйягусини қўзигатдан даражадаги инсон эди.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кулга айланди. Унинг китобларидан фойдаланиш учун бўғи Тожикистон ёғи Россия, Украинадан одамлар келади.

Буларнинг ҳаммаси Одил полвон кабида битмас дардаг айланди. Уша дард уни орамиздан олиб кетди. Шу мавзуда Одил полвон ўш вилоятида, хусусан ўзганидаги ҳафталоги китобларидан қўзиганларни кидирниб топиш масаласини кўп мартабадан дади.

У шоирлар даъвийида ўзига 15 минг нусха китоб аниб шундай кул

Немат АМИНОВ

Коён

САРГУЗАШТ ҲАЖВИЯ

ТОНГГА яхин тушимга Горбачев кириди. У Янаеви қулоқлаб, ўнб турганиши. Бир пайтлар Брежнев Менгисто Хайде Марнишни ўпгандек сўрб-сўриб ўпармиши. «Чўл-чўл-чўл!», Янаев титроқ қўллари билан қаршилик кўрсатмоқчи бўларсан. Шу аснода гойбодан «Минитучка» деган овоз эшилишиди. Кўпларга таниш ингичка овоздан беихтиёр кўлб юбордим са ўз кулгидан уйлониди. Ташқаридан «Стой! Стрельять буду!» деган қичириш аштиди. Сапчиш турдим. Бироқ ҳа деганда ўз отилавермади. Гарансиде дераза ёнга бордим. Тунука жаранглади. Ориқадаги гаражларга ўғри тушганга ўхшайди. Чала-чупла кийини ташқарига отилим. Тахминни тўғри чиқди. Уғри ўшунимиз, милиса майори Валерий Қосимовични гаражига тушган экан. Иккиси киши тўлпалик туради. Валерий Қосимович ўрисица сўкиниб ер тениди:

— Сволич... тутсам ўйдарирам!

— Нега тутманинги?

— Коҳди, қочмаса тутардим, — деди у ишонч билан. Унинг тўпонча ушлаган кўли дир-дир титрар, бу менга шу кунларда телевизорда қайта-қайта кўсатилгаётган ва ҳозиринга тушимда босқашка холда намоён бўлган Янаевини кўлларини эслатди.

— Отмайдигизни?

— Отардидум-у, ўз бола икан, улиб қолса одамлар митингни қиқади, биласиз, яна байбод бўлади.

Валерий Қосимович постда экан, саҳарликда касал қайнасанидан хабар олай деб келса, гаражи тепасида бир шарса юрганиши. Уғри гаражига тепасини очишга утурганинг экан. Уни ёпшига жасур ва жонкун мелиса майорига таъддимашган бўлдими. Ора-орада, кани энди барча ОМОНчию мелисалар сабжига ўшаб сабротилини ўзиниб.

Атиғи ярим соат кичда шунча таасирот. Наҳотки тушум ўнгидан келган бўлса. Ҳечамда. Собиқ ҳукумат раҳбарларининг ўншишиб турниши қаёда-ю қўшининг гаражига ўзига тушини қаёда. Тун лавҳалари ҳаёмидан сира нари кетмасди. Ўзимча ҳар нарсаларга ўйниб кўрдим. Бўлмади. Таъбирнома китобни олди. Бўя, буниси тўғри келмади. Туш қархонларни ўрслар-ку. Шунинг учун ўрисса таъбирнома — «Сонин»ни олди варақладим. «Бўса», «Ўпчи» деган сўзларнинг рўпарасига «севингча хиёнат» деб ёзилиди. Ҳуш, бу эр билан хотин ўншигандаги таъбири. Эркак билан ёркак ўшишаси? Китобдан бўнинг ёзмада таъбири топдим: Бир хил жинсада кишиларни ўзишинини «душманлигин» экан. Аслида бу тушин таъбиромаса ёзмада бўларкан. Чунки ГКЧПниң тақдирни ҳаммага сабжига ўшаб сабротилини ўзиниб.

Ўзимиздин мусулмонча таъбирномада тушинг алағда бўлса, садака бер, деб ёзишни ўсимга тушин кўнглим бирор ёрниди, етти танга садака атадим.

Ишга отланаётганини хотин:

— Купон билан нон олиб келиш ўсингиздан чиқмасин, — деб тайинади.

— Купонни, номни? — деб сўрадим.

Хотининг ёниси котди.

— Уч кундан бўнин телевизор купон деб жаврайди, наҳотки ўзимиган бўлсангиз? Бугундан ётиборан нон купона берилади. Неча бизларга тарнатиши.

Хотиндан эллик сўмликни қизиги купонни олиб ўйла тушдим. Трамвайда ҳамманин оғиздаги купон ҳангомаси. Менга ўшаб ҳали купонни кўрмаганлар анча экан.

— Вой, курб кетсин, энди кўпумни чиқдими, — деб шангилларди бир кампир, — талўн ўтил берок бўтими?

— Йўк, талўн ёзмада бўлсан ёзмада, — деб лабларни куюк бўялан шаддод жувон.

— Канақа экан?

— Вей, анучи, деворга ёпиширадиган аబўй бор-ку, худди ўзигина ўзигини.

— Гулқозов дениг, — деб луқма ташлади кўринишдан талабади. Ўзиги.

— Кизисизса, муллака, — деди шаддод жувон, — аబўни аబўй дейдай.

— Аввал обўй ёмас, обой, қолаверса давлат тилида гулғоз дейдилади.

— Жувоннинг жини баттар қўзиди.

— Канақа ўзиги дейдиги, муллака, давлат тилингизда купўни нима дейди?

— Йигит бир муддат талмовсираб, ўйланни қолди. Юқори ялби өттишни ўзига.

— Кадим бизнинг турк давлатигизда аబўй ёзмада, шунинг учун бу сўзни ўз ҳолича ишлатса бўлаверади, — деди.

— Қадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, — деб ўзиги бўлмасда гулқозов бўлган, — деди йигит кетдиг...

— Бахс якун топмай бекатдан тушин қолдим. Ўй усти тўхжалин моллари дўйонингни кириди. Қишлоқдан келган бир отахон сотувчи қиз билан масаласа талашарди.

— Нима дедин?

— Панашха учун купон берасиз.

Отахон ўнг кафтига кулоги ордасига қўди.

— Капан дейсанми? — Сотувчи қиз «Кино» журналидан боло кўттармай «хиг» деди, чол сўзида давом этди.

— Аввалинда пулга олардик, энди капанг экан-да?

— Ҳа, — деди сотувчи қиз.

— Манга қара қизим, қапаним йўқ ёмас, бор...

— Бўлса обеклини.

Отахон бозордаги майзифуруз қўшиносининг иккни кило майзига бор жуфт калиш, яна бир қишининг бир шаша ароқка тўрт кило ўнг ёнгок алмаштирил олганни эслаб, қишини тушди.

— Жон кизим, кел каландан бошида нарсага алмаштира қолайли, ахир беш метр сурни ижроқумни юғози зилинга ўзига ташланади.

— БОЗОР ЕНИДАГИ пасткӯчадан юрарманнан қават-қават гўнга ўзахтаги кийнгандан бакувтувни кини ўйланинг тўсб ҷиҳози. Ўнг ўзилда хурмо дарагидан қинсан тасбех сўзлини тушди.

— Кани, омин дениг, боявчча, — деди у фотижага кўл очиб. — Ҳазрати Баҳоаддину балогардон кўлла-

сийнинг ўзигига тушини ўнгидан бўлсан. Садақа ташланади.

— Канақа ўзиги, муллака, давлат тилингизда купўни нима дейди?

— Йигит бир муддат талмовсираб, ўйланни қолди. Юқори ялби өттишни ўзига.

— Кадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, шунинг учун бу сўзни ўз ҳолича ишлатса бўлаверади, — деди.

— Қадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, — деб ўзиги бўлмасда гулқозов бўлган, — деди йигит кетдиг...

— Бахс якун топмай бекатдан тушин қолдим. Ўй усти тўхжалин моллари дўйонингни кириди. Қишлоқдан келган бир отахон сотувчи қиз билан масаласа талашарди.

— Нима дедин?

— Панашха учун купон берасиз.

Отахон ўнг кафтига кулоги ордасига қўди.

— Капан дейсанми? — Сотувчи қиз «Кино» журналидан боло кўттармай «хиг» деди, чол сўзида давом этди.

— Аввалинда пулга олардик, энди капанг экан-да?

— Ҳа, — деди сотувчи қиз.

— Манга қара қизим, қапаним йўқ ёмас, бор...

— Бўлса обеклини.

Отахон бозордаги майзифуруз қўшиносининг иккни кило майзига бор жуфт калиш, яна бир қишининг бир шаша ароқка тўрт кило ўнг ёнгок алмаштирил олганни эслаб, қишини тушди.

— Кани, омин дениг, боявчча, — деди у фотижага кўл очиб. — Ҳазрати Баҳоаддину балогардон кўлла-

сийнинг ўзигига тушини ўнгидан бўлсан. Садақа ташланади.

— Канақа ўзиги, муллака, давлат тилингизда купўни нима дейди?

— Йигит бир муддат талмовсираб, ўйланни қолди. Юқори ялби өттишни ўзига.

— Кадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, шунинг учун бу сўзни ўз ҳолича ишлатса бўлаверади, — деди.

— Қадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, — деб ўзиги бўлмасда гулқозов бўлган, — деди йигит кетдиг...

— Бахс якун топмай бекатдан тушин қолдим. Ўй усти тўхжалин моллари дўйонингни кириди. Қишлоқдан келган бир отахон сотувчи қиз билан масаласа талашарди.

— Нима дедин?

— Панашха учун купон берасиз.

Отахон ўнг кафтига кулоги ордасига қўди.

— Капан дейсанми? — Сотувчи қиз «Кино» журналидан боло кўттармай «хиг» деди, чол сўзида давом этди.

— Аввалинда пулга олардик, энди капанг экан-да?

— Ҳа, — деди сотувчи қиз.

— Манга қара қизим, қапаним йўқ ёмас, бор...

— Бўлса обеклини.

Отахон бозордаги майзифуруз қўшиносининг иккни кило майзига бор жуфт калиш, яна бир қишининг бир шаша ароқка тўрт кило ўнг ёнгок алмаштирил олганни эслаб, қишини тушди.

— Кани, омин дениг, боявчча, — деди у фотижага кўл очиб. — Ҳазрати Баҳоаддину балогардон кўлла-

сийнинг ўзигига тушини ўнгидан бўлсан. Садақа ташланади.

— Канақа ўзиги, муллака, давлат тилингизда купўни нима дейди?

— Йигит бир муддат талмовсираб, ўйланни қолди. Юқори ялби өттишни ўзига.

— Кадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, шунинг учун бу сўзни ўз ҳолича ишлатса бўлаверади, — деди.

— Қадим турк давлатигизда аబўй ёзмада, — деб ўзиги бўлмасда гулқозов бўлган, — деди йигит кетдиг...

— Бахс якун топмай бекатдан тушин қолдим. Ўй усти тўхжалин моллари дўйонингни кириди. Қишлоқдан келган бир отахон сотувчи қиз билан масаласа талашарди.

— Нима дедин?

— Панашха учун купон берасиз.

Отахон ўнг кафтига кулоги ордасига қўди.

— Капан дейсанми? — Сотувчи қиз «Кино» журналидан боло кўттармай «хиг» деди, чол сўзида давом этди.

— Аввалинда пулга олардик, энди капанг экан-да?

— Ҳа, — деди сотувчи қиз.

— Манга қара қизим, қапаним йўқ ёмас, бор...

— Бўлса обеклини.

Отахон бозордаги майзифуруз қўшиносининг иккни кило майзига бор жуфт калиш, яна бир қишининг бир шаша ароқка тўрт кило ўнг ёнгок алмаштирил олганни эслаб, қишини тушди.

— Кани, омин дениг, боявчча, — деди у фотижага кўл очиб. — Ҳазрати Баҳоаддину балогардон кўлла-

сийнинг ўзигига тушини ўнгидан бўлсан. Садақа ташланади.

— Канақа ўзиги, муллака, давлат тилингизда купўни нима дейди?</p